

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania A. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...)
adwokat M. O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną
o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem
kosztów pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną A.G. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 lutego 2013 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 25 sierpnia 2011 r., którą odmawiającej przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona A. G. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r., zaskarżając ten wyrok w

zakresie pkt I oddalającego apelację i zarzucając mu naruszenie art. 217 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., a także art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca podniosła, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona, albowiem zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne z ugruntowanym zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie poglądem prawnym, zgodnie z którym w sytuacji, kiedy w sprawie istnieją uzasadnione wątpliwości istotne dla rozstrzygnięcia zgłaszanego żądania, które nie zostały wyjaśnione przez Sąd pierwszej instancji, winny skutkować przeprowadzeniem przez Sąd drugiej instancji uzupełniającego postępowania dowodowego w tym zakresie. Natomiast przyczyny pominięcia przez Sąd drugiej instancji wniosków dowodowych bezzasadnie niedopuszczonych przed Sądem pierwszej instancji, w sytuacji, gdy zarzuty apelacji odnosiły się w głównej mierze do kwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, powinny znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji i wyczerpującej ocenie materiału dowodowego. Taka sytuacja nie miała miejsca na gruncie zaskarżonego wyroku, w uzasadnieniu którego Sąd Apelacyjny powtórzył te same argumenty, które stanowiły uzasadnienie dla wyroku Sądu Okręgowego, bez przeprowadzenia jakiegokolwiek analizy i własnych konkluzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c.,

a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy też przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437), jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963, nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Wbrew twierdzeniom skarżącej, jej skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w zakresie wskazanym we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania.

Skarżąca powinna odwołać się do konkretnych uregulowań, które zostały naruszone w sposób kwalifikowany, jednakże nie czyni tego. Nie sposób natomiast uzasadnić kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego bez powołania choćby jednego przepisu, albowiem wnioski o przyjęcie skargi nie ma wówczas jakiegokolwiek odniesienia do podstaw skargi, wyznaczających granice rozpoznania sprawy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Już zatem tylko z tej przyczyny Sąd Najwyższy nie ma możliwości dokonania oceny zasadności wniosku o poddanie skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu.

Niezależnie od powyższych stwierdzeń Sąd Najwyższy zauważa, iż w ramach podstaw skargi kasacyjnej jej autorka ogranicza się do wskazania wyłącznie naruszenia przepisów prawa procesowego, bez jednoczesnego sformułowania zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego. Sformułowanie przez skarżącego wyłącznie zarzutów procesowych (w tym odnoszących się do sposobu prowadzenia postępowania dowodowego) uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły braki o tak znacznym ciężarze gatunkowym, który rodziłby konieczność uchylecia zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Skoro ubezpieczona nie zarzuca w skardze obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania Sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy nawet „rażące” naruszenie przepisów prawa procesowego wskazanych przez nią w podstawie kasacyjnej mogło mieć – rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Z tej przyczyny przedstawione przez skarżącą okoliczności nie usprawiedliwiają wniosku o rozpoznanie skargi kasacyjnej opartego na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Samo niezadowolenie strony z rozstrzygnięcia zawartego w orzeczeniu Sądu drugiej instancji nie mieści się w

katalogu objętym art. 398⁹ § 1 k.p.c. i dlatego nie jest wystarczającym argumentem przemawiającym za potrzebą rozpoznania skargi kasacyjnej. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić zwłaszcza wtedy, gdy skarżący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się wyłącznie – co ma miejsce w rozpoznawanej sprawie - do przytoczenia zarzutów w zakresie obrazu przepisów prawa procesowego i pomija jednocześnie przepisy materialnoprawne, których naruszenia miałby się ewentualnie dopuścić sąd. Skarga ogranicza się w zasadzie do kontestacji sposobu dokonywania ustaleń przez Sąd drugiej instancji, natomiast całkowicie umyka w niej to, co jest istotne, czyli wpływ tych naruszeń na ustalenie kwestii niezdolności ubezpieczonej do pracy.

Na marginesie Sąd Najwyższy zauważa też, że wbrew stanowisku ubezpieczonej, Sąd odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych. Należy przypomnieć, iż specyfika dowodu z opinii biegłego polega m. in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c., opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie „w razie potrzeby”. W wyroku z 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, Sąd Najwyższy stwierdził, że potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydźwięku konkluzji opinii, lecz musi być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. W przeciwnym bowiem razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadawalająca, co jest niedopuszczalne. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że nie jest uzasadniony wniosek strony o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, jeżeli w przekonaniu sądu opinia wyznaczonego biegłego jest na tyle kategoriyczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych (por. m.in. wyrok z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, OSPiKA 1975 nr 5, poz. 108). W wyroku z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73 (LEX nr 7404) Sąd Najwyższy wyjaśnił zaś, że do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1. Nie można zatem przyjąć że sąd jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Tezy w podobnym duchu zawierają

wyroki z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74 (Biuletyn SN 1974 nr 4, poz. 64) i z dnia 15 listopada 2001 r. (II UKN 604/00, PPIPS 2003 nr 9, s.67).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym zostało oparte na treści art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 w związku z § 13 ust. 4 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.